

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 ก.ค. 2551	18	6207	5

สอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๐

เจ้าอินท ทยงยศโชติ... เจ้าหลวงลำพูนผู้มี บทบาทในการสร้างถนน

๗
เจ้า

อินททยงยศโชติ หรือ เจ้าน้อยหมวก ณ ลำพูน เป็นราชบุตร
ของเจ้าดาราดิเรกรัตนไพโรจน์กับแม่เจ้าปิมปา เจ้าหลวง
เมืองลำพูนองค์ที่ 7 ในวัยหนุ่มเจ้าน้อยหมวกกราบราชการ
ช่วยพระบิดาอย่างใกล้ชิดทรงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความขยันขันแข็ง
รวมทั้งมีความมานะพยายาม

เจ้าน้อยหมวกได้รับพระราชทานเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ตามลำดับ
จนกระทั่งได้เป็นเจ้าราชวงศ์ในสมัยเจ้าหลวงเหมพินธุไพจิตร ซึ่งเป็น
เจ้าผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 8 ต่อจากพระราชบิดา หากจะนับตาม
ศักดิ์แล้วเจ้าหลวงเหมพินธุไพจิตร มีศักดิ์เป็นเจ้าอาคือ เป็นอนุชาต่าง
มารดาของเจ้าฟ่อดาราดิเรกรัตน ภายหลัง
เมื่อเจ้าฟ่อดิถึงแก่พิราลัยแล้ว เจ้าน้อยหมวก
ก็ได้เข้ารับราชการร่วมกับเจ้าเหมพินธุไพจิตร
ต่อมาอีก 7 ปี (พ.ศ.2431-2438) เจ้าหลวง
เหมพินธุไพจิตรก็ถึงแก่พิราลัย เจ้าน้อยหมวก
จึงได้เลื่อนฐานันดรศักดิ์จากเจ้าราชวงศ์ขึ้นเป็น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 ก.ค. 2551	18	6207	5

เจ้าอินททยงยศโชติ เจ้าผู้ครองนครลำพูน องค์ที่ 9 เมื่อปี พ.ศ.2438 ซึ่งตรงกับสมัยของพระเจ้าอินทวิชยานนท์ (เจ้าอินทนนท์) เป็นเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่

เจ้าอินททยงยศโชติ เป็นเจ้าหลวงลำพูนที่นับได้ว่ามีบุญญาธิการมากพระองค์หนึ่ง เนื่องจากท่านทรงมีราชบุตรที่มีความสามารถในการพัฒนาบ้านเมืองแทนพระองค์ท่าน คือ เจ้าน้อยจักรคำ ซึ่งต่อมาได้เลื่อนเป็นพระยาวัชวชา เป็นเจ้าบุรีรัตน์และเลื่อนเป็นพลตรีเจ้าจักรคำขจรศักดิ์ เจ้าผู้ครองนครลำพูน องค์ที่ 10 ในเวลาต่อมา

เมื่อครั้งเกิดเหตุการณ์กบฏเงี้ยวปล้นเมืองลำปาง เจ้าจักรคำ

ขจรศักดิ์ก็ได้เป็นหัวแรงสำคัญในการป้องกันเมืองลำพูน โดยท่านพร้อมกับเจ้าราชวงศ์ไชยเทพ (บุญเบ้ง) ต่อมาเป็นต้นตระกูล ธนินชยานนท์ ได้ช่วยกันปราบปรามพวกกบฏเงี้ยวโดยได้อาสารับรองต่อเจ้าอินททยงยศโชติ ไม่ให้มีความตระหนกตกใจต่อข่าวการจลาจลของเงี้ยว

นอกจากนั้นแล้วในสมัยที่เจ้าอินททยงยศโชติ เป็นเจ้าหลวงลำพูน นับได้ว่าเป็น

ยุคของการพัฒนาชุมชนครั้งใหญ่ โดยเฉพาะการตัดถนนจากเมืองลำพูนไปเชียงใหม่ และจากเมืองลำพูนไปเวียงป่าซาง รวมทั้งการทำเหมืองฝายขึ้นอีกมากมาย จากหลักฐานแผนที่ซึ่งเขียนโดยกระทรวงมหาดไทย ระหว่างปี พ.ศ.2440-2450 ในสมัยของเจ้าหลวงอินททยงยศโชตินั้น แสดงให้เห็นถึงการตัดถนนสายสำคัญๆ ในเมืองลำพูนแผนที่ดังกล่าว เป็นแผนที่ๆ หอ

จดหมายเหตุแห่งชาติได้รับมอบจากกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้ว่าจ้างชาวต่างชาติให้ขึ้นมาสำรวจสภาพภูมิประเทศของเมืองต่างๆ ในภาคเหนือ ประเด็นที่ได้รับความสนใจอยู่ที่การเขียนชื่อของถนนสายต่างๆ ในเมืองลำพูน ซึ่งเรียกเพี้ยนผิดไปจากปัจจุบัน อาทิ ถนน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 ก.ค. 2551	18	6207	5

มุกดาในแผนที่ ปัจจุบันคือถนนวังขวา ถนน
ภาคินัยคือถนนรอบเมืองนอก ถนนวังขวา
ปัจจุบันคือถนนรอบเมืองใน ถนนแวนคำคือ
ถนนอัฐราส ถนนราชวงศ์คือซอยข้างศาลา
กลางลำพูนด้านทิศเหนือ นอกจากนั้นยัง
ทำให้ทราบอีกว่า ถนนเจริญราษฎร์ ที่มุ่งหน้า
จากลำพูนไปเชียงใหม่ นั้น แท้ที่จริงในอดีต
ถนนสายนี้มีชื่อว่า ถนนสุริยะ ปัจจุบันแผนที่
โบราณดังกล่าวจัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑ

ชุมชนเมืองลำพูน ในคุ้มเจ้าราชสัมพันธ์วงศ์
ในปี พ.ศ.2469 รัชสมัยพระบาท
สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้
ดำเนินนโยบายยกเลิกตำแหน่งเจ้าหลวง หาก
เจ้าหลวงเมืองใดว่างลงจะไม่โปรดเกล้าฯ
แต่งตั้งขึ้นอีก ดังนั้นเจ้าหลวงองค์สุดท้ายของ

ลำพูนก็คือ พลตรีหม่อมอำมาตย์โทเจ้าจักรคำ
ชจรศักดิ์ ปัจจุบันแม้ว่าจะมีการยกเลิกตำแหน่ง
เจ้าผู้ครองนครไปแล้ว หากแต่ผู้สืบสกุล “ณ
เชียงใหม่, ณ ลำพูน, ณ ลำปาง” ทุกคนก็ยัง
คงดำรงสถานะความเป็น “เจ้า” โดยกำเนิด
ต่อไป

เอกสารประกอบ

หนังสือพระราชทานเพลิงศพ

เจ้าพงศ์ธาดา ณ ลำพูน, 2538

กำธร ธิฉนลาด ประวัติศาสตร์เมือง
ลำพูน สภาวัฒนธรรมอำเภอเมืองลำพูน 2543

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 ก.ค. 2551	18	6207	5

ราชบุตรของเจ้าหลวงดาราดิเรกรัตน์
ที่ก้าวขึ้นมาสู่ตำแหน่งเจ้าผู้ครองนครลำพูน
ยุคของท่านเป็นยุคพัฒนา สร้างถนน
หนทางให้เจริญก้าวหน้า ในยุคของเจ้าอินท
ยงยศโชติบ้านเมืองลำพูนมีความเจริญ
รุ่งเรืองและร่มเย็นเป็นสุขมาก

เจ้าอินทยงยศโชติ

เป็นราชบุตรของเจ้าดาราดิเรก
รัตน์ไพโรจน์ เดิมเป็นพระไชยสงคราม
แล้วเลื่อนตำแหน่งมาเป็นเจ้าราชวงศ์
และครั้งสุดท้ายได้รับพระสุพรรณบัตร
เป็นเจ้าอินทยงยศโชติ และได้รับพระบรม
ราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว รัชกาลที่ 5 ให้เป็นเจ้าผู้ครองนคร
ลำพูนองค์ที่ 9 ใน พ.ศ.2438

เจ้าอินทยงยศโชติ ถึงแก่พิราลัย
ในปี พ.ศ.2454 จากนั้นราชบุตรของท่าน
คือ พลตรีเจ้าจักรคำขจรศักดิ์ (ในขณะนั้น
เป็นเจ้าบุรีรัตนนครลำพูน) ได้ขึ้นเป็นเจ้า
ผู้ครองนครลำพูนแทน นับเป็นเจ้าหลวง
ลำพูนองค์ที่ 10 องค์สุดท้ายของลำพูน

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th